

Cena Kurjera:

W Warszawie: podana jest nagłówku numeru wieczornego. Na prowincji i w Cesarstwie: opłata za przesyłkę pocztową i koszt ekspedycji wynosi: rocznie rs. 3, półrocznie rs. 1 kop. 50, kwartalnie kop. 75, miesięcznie kop. 25.

Oddzielna przedpłata na jedno tylko wydanie Kurjera ani w Warszawie, ani na prowincji przyjmowaną być nie może. Numer pojedynczy kop. 3.

Dziś: Jana Kapistrana W.
Środa: Rafała Archanioła.
Czwartek: Kryspa i Kryspiana M.
Piątek: Ewarysta P. M.

KURJER WARSZAWSKI.

Wychodzi i rozsyła się dwa razy dziennie na Warszawę i na prowincję. W niedziele i święta uroczyste wychodzi tylko rano, w poniedziałki i dni poświęcone tylko wieczorem.

ROK SZESZCZĄTY TRZECI.

Ogłoszenia i prenumeratę przyjmuje kantor Kurjera Warszawskiego codziennie od godziny 8-ej rano do 8-ej wieczorem, w niedziele i święta od godz. 10-ej rano do 1-ej w południe.

Wschód słońca o godzinie 6 minut 40.
Zachód „ „ „ 4 „ 48.
Długość dnia godzin 10 minut 08.
Ubyło „ „ 6 „ 35.

Wschód księżycy o godzinie 4 minut 20 w.
Zachód „ „ „ 5 „ 09 r.
Wysokość wody na rzecie Wiśle pod Warszawą stóp 3 cali 5.

Cena ogłoszeń:

Reklamy: za jeden wiersz pierwszy raz 25 kop., każdy następny raz 20 kop.

Nekrologja: za jeden wiersz 15 kop.

Zwyczajne i małe ogłoszenia w numerach porannych, z wyjątkiem niedzielnych i świątecznych, zamieszczone nie będą.

Ogłoszenia do Kurjera przyjmuje także Biuro Ogłoszeń Rałehmana i Frenclera, ulica Senatorska nr 18.

Sobota: Sabiny Męcz.
Niedziela: Szymona i Judy Tadeusza
Poniedziałek: Narcyza i Euzebji.
Wtorek: Zenobji i Zenobjusza.

Numer niniejszy wyszedł z druku o godzinie 5-ej rano.

KALENDARZ.

Zgromadzenia: Posiedzenie sterników Towarzystwa Wioślarskiego. Lokal zimowy Towarzystwa (pałac brühlowski, godz. 8-ma wieczorem). — Sesja półroczna zgromadzenia malarzy pokojowych. (Sala magistratu, godz. 5-ta po południu).

Widowiska: Teatr wielki: „Faust“ (występ pani Varesi i p. Defalco — abonament A, nr 3). — Sale redutowe: „Safanduly“. — Teatr mały (przy ulicy Daniłowiczowskiej): „Nerwowie“ (1-szy raz). (Godz. 7 i pół wieczorem).

Ludzie czy szakale?

Figaro zamieszcza niezwykle zajmujący opis wzięcia przez francuzów szturmem stolicy Anamu, Hue.

Opis ten naocznego świadka pochodzi z pióra francuskiego oficera marynarki, który zasłynął świeżo w literackim świecie paryskim pod nazwiskiem Piotra Lotti powieściami drukowanymi w *Revue de deux mondes* a pełnymi oryginalnych awą barwą malowideł egzotycznej natury i obyczajów.

Co się działo po zdobyciu przez francuzów fortyfikacji, leżących wzdłuż rzeki, dowiadujemy się z następującego ustępu:

„Upał duszący... Blask promieni słonecznych, odbity na piasku, pali, zabija... Dym zagrzebanych w popiele wiosek sady potężnymi kłębami w górę i rozdziela się gdzieś wysoko w olbrzymie czarne słońceochrony po nad głowami naszymi... Nie było już co mordować!

Wtedy wypada z fortów tłum marynarzy, pijanych od żaru, wrzeszczących, i rzuca się z dreszczem nerwowym na leżące dokoła kupy rannych...

Ci, którzy schowani w jamach, umierali z trwogi, którzy ukryci pod matami z sitowia, udawali nieboszczyków, którzy z podniesionymi dłońmi, charcząc resztkami poszarpanych płuc, błagali o litość przeraźliwym jękiem *han! han!* — wszyscy padli ofiarą wściekłości...

Wymordowano ich, zakłuto bagnietami, głowy im roztrzaskano kolbami...

„Małe chłopcy“ z Sajgunu, natury niewieściej, a dzikie, pacholki anamitańskie, służący przy furgonach artylerzyckich, uwijają się pomiędzy majtkami, łącząc po pieczarach i jeżeli wytropią jakiego nieszczęśliwego w kryjówece, wzywają majtków, szczypią ich w ramiona i, pokazując swoje ofiary, krzyczą:

— Hej! Chodźcie — tu jeszcze jeden i tam jeden!.. Chodźcie prędko, panie, i zróbcie mu *pan, pan!*

Nie podobna poznać naszych pocziwych majtków — szaleją!..

— Co robicie nieszczęśliwi? Wszakże to obrzydliwe... To podle!

Odpowiadają:

— Ależ to dzieci, kapitanie!

A inni mówią:

— Oni nosili głowę naszego komendanta Rivière'a, zatknęta na palu, po ulicach swojego miasta. I to są ludzie, kapitanie?... Gdyby nas zwyciężyli, byłiby nas posiekali na sztuki albo — wiesz o tem — porzneli piłami w kawalki!

Nie było odpowiedzi na takie słowa... marynarze mordują dalej!..

— Okropność!..

P. Piotr Lotti dodaje:

„Jeżeli się przyjdzie na wschód z garstką żołnierzy i pragnie przemocą podbić kraj, to zamiar tak jest awanturczym, iż potrzeba dokoła siebie piętrzyć stosy trupów, potrzeba szerzyć grozę kannibalów, jeżeli się samemu nie ma przepaść.“

Kościół w parafji św. Barbary.

Dzięki sumiennej pracy i zabiegliwości komitetu budowy kościoła w parafji św. Barbary na Koszykach, mury świątyni tej w ciągu ośmiu miesięcy pod dach już wyprowadzone zostały.

W tej chwili zaciągane są belki a nadto ustawia się wianozę na mający ułożyć się w wiosną dach z różnokolorowych polewanych dachówek. W podobny sposób kryty też jest słynny wiedeński kościół św. Szczepana. Dachówki wyrabiane są umyślnie w znanych cegielniach kawczyńskich Grancowa.

Tymczasowo na zimę kościół otrzymuje pokrycie z desek.

Wznosząca się obecnie świątynia będzie jedyną w Warszawie mającą wentylację w ścianach, której zadaniem jest odświeżanie powietrza podczas natłoku.

Z wiosną r. p. komitet z całą energją zabierze się do pracy pragnąc doprowadzić niezwłocznie do końca wzniesienie murów, dalej sklepienie całego kościoła, ułożenie posadzki marmurowej, urządzenie kaloryferów i zaprowadzenie gazu. Reszta jak wybudowanie ołtarzy, sprawienie potrzebnych utensyliów do służby bożej, organy, ambonę, konfesjonały, komody i szafy odpowiednie do zakrystji, dzwony, komitet nie posiadając na to wszystko żadnych fundusów, pozostawić musi ofiarności wiernych. Fundusz bowiem, jakim komitet rozporządzał na budowę kościoła w parafji św. Barbary, pochodzący z zapisu niewygasłej pamięci Tekli Rapackiej starczy tylko na postawienie murów a według wszelkiego prawdopodobieństwa zbraknie już pieniędzy na otynkowanie kościoła wewnątrz.

Pożądaną więc niezmiernie byłoby rzeczą aby kto z osób pragnących i mogących przyrzeczyć się do chwały Bożej i ozdoby świątyni zechciał wziąć na siebie urządzenie jednej z ośmiu kaplic jakie znajdują się w kościele.

Ze względu iż cała świątynia wznosi się w najczystszej formie romańskiej, konieczną zaiste jest rzeczą iżby wszystkie przedmioty jak ołtarze, kielichy, monstrancja, konfesjonały, ambona i tym podobne, wykonane były w tym samym stylu. Sporządzono przeto odpowiednie plany na ołtarze i wszelkie przedmioty. Komitet każdemu chcącemu przyjąć z jaką ofiarą kościołowi, udzieli ich natychmiast.

Kaplice w liczbie sześciu, znajdujące się w bocznych nawach kościoła są najodpowiedniejsze do stawiania pomników. Tu urządzający taką kaplicę nabywa tem samem prawa do postawienia odpowiedniego monumentu i do nadania jej nazwy fundatora. W ten sposób powstawały niegdyś wspaniałe kaplice w dawnych świątyniach naszych...

Jeśli więc ofiarność publiczna nie zawiedzie, to można mieć wszelką nadzieję, iż w roku 1885-ym kościół zostanie oddany na użytek parafjan i wszystkich wiernych.

Znając pobożność i dobrą wolę mieszkańców całego kraju w tem wszystkim co dotyczy chwały bożej, zarząd kościoła nie traci nadziei, iż niejeden z wiernych przyczyni się do ozdoby i wykończenia

wie męskie, wysokie i wypukłe czoło i szczególny skład energicznie zawsze ściśniętych ust, które niewielki jeszcze ocieniał wąsik.

Katilina z widocznym upodobaniem wpatrzył się w twarz dawnego przyjaciela.

Gracchus po chwili ocknął się z zamyślenia, potarł czoło i zdawał się przezwyciężać swój smutek. Wszakże nie wrócił już do tej swawolnej weselości, w jaką wprawilo go na początku niespodziewane, a tak oryginalne pojawienie się dawnego kolegi, z którego imieniem i osobą tysiączne ucieszne wiązały się wspomnienia.

— Niech cię kule biją — zawołał naraz Katilina, widząc wypogadzające się czoło przyjaciela. — Stałeś się jeszcze piękniejszym, niż byłeś dawniej.

Gracchus uśmiechnął się tylko.

— Widać, że gonisz za służbą, bo wprawiasz się w pochlebstwa.

— A ty już djabło oswoiłeś się z rolą pana, kiedy dadasz luźną uwagę bierziesz za pochlebstwo.

— Pamiętajże wystrzegać się ile możności takich luźnych uwag, a zaczynij lepiej opowiadać, gdzie się obracałeś przez pięć lat naszego niewidzenia.

— Jako, bez fajki, bez cygara? — zapytał Katilina, obzierając się naokoło.

Katilina sięgnął ręką do pobliskiego stolika, gdzie w ozdobnym porcelanowym naczyniu stała paczka hawanów. Obejrzał cygaro na wszystkie strony, pokiwał głową i cmoknął językiem.

— *Tempora mutantur!* — mruknął zapalając — pa-

mieszasz te czasy, kiedyśmy się to z wielką biedą musieli składać na lichą paczkę *Drei König'u?*

Gracchus uśmiechnął się i zamarzył.

— Możesz ty głodny? — zapytał nagle.

— Nie jeszcze do tej chwili, wyjechałem po śniadaniu od twego czeigodnego mandatarjusza.

— Ho, ho, już zabrałeś z nim znajomość.

— Nietylko z nim, bratku, ale i z twoim nieoszacowanym Girgilewiczem, a nawet z klucznikiem twego zakłętogo dworu.

— Z Kostiem Bulijem? — zapytał prędko Gracchus i porwał się na pół z sofki.

— Z nim samym.

— Kiedy, gdzie, jak? — pytał dalej Gracchus dziwną jakąś tknięty ciekawością.

— Ależ poczekaj, chcesz naprzód abym ci opowiedział moje *curriculum vitae* od chwili naszego rozstania?

— A dla czegoż nie zaczynasz nudziarzu.

— Bo naprzód musisz zgodzić się na jeden warunk.

— Naprzykład?

— Musisz w odwet opowiedzieć mi twoją historję.

— Na zawołanie! choć nie wiele się z niej dowiesz.

— O i moja historja bardzo krótka.

— Zaczynajże raz.

Katylina wypuścił ogromny kłęb wonnego dymu, rozparł się wygodnie w karle i zaczął

ZAKŁĘTY DWÓR.

POWIEŚĆ W DWÓCH TOMACH

przez

Walerego Łozińskiego.

(Dalszy ciąg.)

Katilina pochylił głowę na piersi i uśmiech sarkastyczny znikł mu z twarzy. Po chwili podniósł oczy i prawie z spólczeniem spojrzął na przyjaciela, co całej fizjonomji jego jakiś niezwyuczajny nadało wyraz.

Gracchus siedział ciągle w zamyśleniu, a dziwnie piękna wydawała się w tej chwili cała jego postać. Wysoki, smukły, łączył w twarzy swej kobiecą miękkość i regularność rysów z wyrazem prawdziwie męskiej powagi i śmiałości. Najpierwsza piękność niewieścia mogłaby mu pozazdrościć białości i rumieńców twarzy, jasnych, lśniących i miękkich jak jedwab włosów, które z natury w bujne skręcały się kędziory i tych błękitnych, wymownych oczu, co zawsze zdawały się zamyślone, na pół nieprzytomne prawie a mimo to jednym spojrzeniem przejmowały do głębi. Tem wydatniej i nadobniej występowały obok tych kobiecych wdzięków prawdzi-

świątyni pańskiej. Wszak kościół jest miejscem gdzie się schodzą wszystkie drogi żywota ludzkiego. Kościół na cmentarzu świętokrzyskim staje wśród obszaru mogił, wśród setek pomników. Jest to pomnik między pomnikami. Komu drogą przeszłość, a stać go na ofiarę jednej choćby cegły do tego pomnika, niech wedle środków do pożytecznego dzieła dopomoże.

Komitet budowy kościoła w parafii św. Barbary składają: pp. Ludwik Górski, egzekutor woli s. p. Tekli Rapackiej (prezjdny), ks. Borzewski, prałat metropolitalny, ks. Seroczyński, proboszcz parafii św. Barbary, p. Edward Cichocki, budowniczy, kierujący robotami, p. Hirszel, budowniczy, Łapiński, Tokarski.

Rogoziński w Afryce.

W dniu wczorajszym otrzymałem od Stefana Szolc-Rogozińskiego list z datą: „Bakundu-ba-Namwidi, dnia 20-go sierpnia roku 1883-go“.

Treścią pisma tego dziele się z tymi, których podróżnik ten i jego losy obchodzą.

Tylko kilka słów skreślić mogę, pisze, odsyłając je z ostatniej stacji, mającej komunikację ze światem cywilizowanym. Dnia 13-go sierpnia wyruszyłem z Tomczykiem z Kamerunu w głąb Afryki. Po sześciu dniach żeglugi po Rio-Mungo przybyliśmy wczoraj tu do Bakundu-ba-Namwidi, gdzie formują karawanę, i we wrześniu, z końcem deszczów ruszamy dalej ku jeziorom.

Z tego pokazuje się, iż R. nie czekał na instrumenta, któreśmy mu dnia 15-go września wysłali, a ponieważ w dawnych listach bardzo o nie prosił i termin odbioru na dzień 1-szy listopada naznaczał, dziś zaś nawet nie o nich nie wspomina, przeto zapewne dostał je skądinąd.

„List ten posyłam przez murzyna, któremu powierzam też pirogi (łodzie), co nas tu po Mungo przyniosły; odsyłam to wszystko z ostatnimi listami do Kamerunu. Na wybrzeżu tem, w Mandoleh, pozostawiłem ukończoną stację, powierzoną Janikowskiemu, z którym jest tylko Ostaszewski. Hirszenfeld wraca do Europy, to nie dla niego...“

Tak więc przesyłkę naszą odbiorą na stacji, ale jej już Rogozińskiemu nie będą mogli przesłać zapewne.

„Zdrowie nasze wyborne. Z tutejszego pobytu, oprócz formowania karawany, skorzystam, aby dokończyć „Opis żeglugi Łucji-Małgorzaty“ (którego rozdział XIII-ty „Monrowie“, wysyłam). Dokończenie to jeszcze przed wyruszeniem dalej wysłać do Kamerunu przez murzyna. Można być pewnym, iż murzyni tutejsi donoszą listy do brzegów, gdyż za nic w świecie nie położyliby na ziemi papieru zapisanego przez europejczyka. Sądzą, iż miejsce to zamieniliby się w fetysz.“

„Dotychczasowe koleje nasze tak rozdzieliło. Czaszki posłałem Kopernickiemu. Trzy skrzynie zawierające 60 etnograficznych przedmiotów wysłałem także do Krakowa, dla Baranieckiego, który ekspedycji materialnie dopomógł. Zoologiczne zbiory pozostały na stacji i ciągle rosną. Bałem się je posłać parowcem, iżby szkief nie zbito. Wracając, sam je zabiorę. Krakowiakom też zastrzegłem, że jak wrócę do kraju, to wszystko muszą na pewien czas przesłać do Warszawy, której chciałbym owoce mojej wyprawy pokazać.“

„A teraz do widzenia z lasu dziewiczego...“

— Wiesz że przyjąwszy na siebie autorstwo twoich nieroztropnych wierszy, a zagrożony przez to nieochybnym wykluczeniem ze szkół całego austriackiego państwa, chciałem coś więcej jeszcze zbroić na to conto: więc przy pierwszej nadarzonej okazji wygarbowałem potężnie grzbiet naszemu dyrektorowi.

— Że nieborak cały miesiąc nie ruszył się z łóżka.

— Po takim exciesie niebezpiecznie było i jedną godzinę dłużej zabawić w Samborze.

— Zniknąłeś więc niepożegnawszy się nawet z nami.

— Ani z wami, ani z mymi licznymi brodatymi i nie brodatymi wierzycielami. Drapnąłem tej samej chwili po wylataniu skóry łotrówi dyrektorowi.

— I gdzie się udałeś?

— Nie zgadłbyś nigdy w życiu!... Pognałem prostą drogą do klasztoru...

— Do klasztoru!

— Zostałem nazajutrz zaraz braciszkiem dobro milskich oo. bazylijanów.

— Czy być może! — zawołał Gracchus głośnym parszając śmiechem.

— Na moje szczęście umarł był właśnie wówczas brat szafarz klasztoru, a czcigodni ojcowie wnosili z mojej facjaty, że muszę znać się na wiktualach i potrafię zastąpić nieboszczyka.

— I przyjęli ciebie w swoje grono, ciebie największego heretyka, jakiego kiedykolwiek ziemia nosiła!

List ten przysłany został do Europy pocztowym parowcem niemieckim „Prof. Woermann“, który stale odbywa komunikację między wybrzeżem Camaroons a Hamburgiem — inna linja parowców, z której członkowie stacji korzystać mogą, jest: Fernando-Po — Liverpool.

F. S.”

Przyp. red.

W dniu też wczorajszym jeden z członków naszej redakcji otrzymał od niestrudzonego podróżnika co następuje:

„Przesyłam wam dziś prawdopodobnie ostatnie słowa na czas nieokreślony!“

Dnia 13-go b. m. (data listu 20-ty sierpnia, Bakundu-ba-Namwidi), wyruszyłem z Kamerunu w głąb, ukończywszy prace około postawienia stacji i pozostawiwszy na niej Janikowskiego i Ostaszewskiego dla obserwacji i kolekcji.

Przybyłem z Tomczykiem, który towarzyszy mi w głąb, szczęśliwie, z bagażem ekspedycji składającym się z 84-eh tłumoków.

Piszę z lasu dziewiczego, który otacza nas dokoła i stąd pisma mego lakonizm. Zdrowie nasze nie pozostawia nie do życzenia. Pomimo deszczów tropikalnych maszerujemy dalej ku jeziorom.

Ludzie moi bakundycy przyjmują nas wszędzie jak najlepiej — oddech w piersiach przyspiesza nam nadzieja, iż dojdziemy do jezior, o których krajowcy tu już wiedzą.

Przyjaciołom w kraju jeszcze raz pozdrowienie, a jeżeliliby wypaść miało pozostać w tych przedwiecznych zmrokach leśnych, wtedy z dziewiczego lasu dla kraju *ultimum vale* od waszego wiernego ziomka

S. S.-Rogozińskiego.“

WIADOMOŚCI BIEŻĄCE.

— Komisja opracowująca projekt reformy administracji państwowej, zwana pod nazwą komisji Kachanowa, w tych dniach ukończyła swoje prace. Obecnie komisja otworzyła posiedzenia specjalne, na których zostaną roztrząsnięte motywy projektowanego prawa. Czynności te mają być zalatwione najdalej w początkach roku przyszłego, poczem komisja jeszcze raz dyskutować będzie swoją pracę na sesjach ogólnych. Projekt reformy obejmuje siedm działów: 1) stowarzyszenie wiejskie, 2) gmina, 3) miasto, 4) policja, 5) zarząd powiatowy i ziemstwo, 6) zarząd gubernjalny, i 7) kontrola i odpowiedzialność. Po zamknięciu komisji projekt powyższy zostanie poddany decyzji władzy prawodawczej.

— Projekt nowego podatku. Ministerjum finansów ma roztrząsać projekt podatku, który ma być ustanowiony na wzór istniejącej we Francji i w Austrii opłaty konsumcyjnej od produktów dowożonych do miast. Według tego projektu, podatek ten zaprowadzony będzie tylko w miastach pogranicznych i portowych, gdzie przywóz produktów zagranicznych konkuruje z przywozem krajowym. Dochód z podatku iść winien na rzecz miasta.

— Ministerjum spraw wewnętrznych, według doniesienia *Nov. wr.*, oblicza etat sześciu general-gubernatorstw i głównego naczelnika do spraw cywilnych na Kaukazie w sumie rs. 216,580, tj. o 13,720 rs. więcej w porównaniu z r. z. Z liczby powyższej

— Bez długich zachodów i korowodów. Przywdziałem kutę bazylijską, otrzymałem imię brata Pantalemona i zostałem wice-gubernatorem klasztornej spiżarni, klasztornych stajen i chlewów.

— I złożyłeś ślub zakonny?

— Jeszcze czego nie stało! Naprzód przecież musiałem przebywać nowicjat.

— I oto zapewne rozbila się twoja zakonna karjera?

— Tak mniej więcej. Ciche spokojne życie klasztorne, ujęte w karby surowej reguły, nie mogło na długo pogodzić się z moją naturą. Jużto śmiej się jak chcesz, ale ja święcie wierzę w przysłowie: *Nomen est omen*. Nazywam się Damazy Czorgut, a czy nie czujesz, że w samym dźwięku tego imienia przebija się już coś niestatego, niepewnego, awanturniczego!

— To też, posłuszny temu dźwiękowi, czmychnąłeś z monastynu? — przerwał śmiejąc się Gracchus.

— Pewnego pięknego poranku dobrałem się do mych sukien dawniejszych, i zniknąłem bez śladu i wieści.

— I gdzieś uciekłeś?

— Wprost do Przemysła na plac asenterunku. Zaciągnąłem się do wojska.

— I służyłeś?

— Całe cztery lata. Raz byłem już feldfeblem, dwa razy kapralem, ale zawsze po niejakiś czasie musiałem *da capo* od prostego żołnierza

na etat warszawskiego general-gubernatora wypada 37,240 rs., moskiewskiego 58,800 rs., wileńskiego i kijowskiego po 23,520 rs., głównego naczelnika kaukaskiego 37,240 rs., wschodniej Syberji 18,620 rs. i prowincyj stepowych 17,640 rs.

— Nowa droga żelazna. Budowa drogi żelaznej od stacji dróg południowo-zachodnich, Żmerynki, do miasteczka Nowosielice, wkrótce ma być rozstrzygnięta. W razie przychylniej decyzji roboty rozpoczyna się już na wiosnę. Komisja rządowa wytknęła drodze kierunek ze Żmerynki na Mohylów, Meryszówkę, Herbowo, Panstowo, Sekurjany, Remankowce, Gróbnó, Kielmieńce, Niedźwiedzie, Lipkany, Niedobajewce aż do Nowosielicy. Długość linii nowej kolei wynosi 28 wiorst, koszt zaś budowy obliczono w sumie rs. 3,150,000 rs. Droga ta ma być przyłączona do towarzystwa dróg południowo-zachodnich.

— W ministerjum komunikacji, jak donoszą dzienniki petersburskie, znowu poruszono projekt oświetlenia elektrycznego na drogach żelaznych. Oświetlenie to ma funkcjonować wyłącznie w chwilach kursowania pociągów.

— Ministerjum komunikacji na skutek kilkakrotnych odezw ministerjum oświaty i wojny zaprowadzić ma cenzurę własną map opracowanych przez osoby prywatne, które w ostatnich czasach ukazują się licznie w handlach księgarskich a grzeszą wielką niedokładnością. Ministerjum wspomniane pragnie, aby w przyszłości te tylko mapy mogły służyć do użytku, których dokładność zostanie urzędownie stwierdzona.

— Jeszcze przed kilkoma laty na kolei warszawsko-wiedeńskiej powstał projekt zmiany ustawy kasy zjednoczenia, jako nieodpowiadającej dzisiejszym wymaganiom. W celu zrehabilitowania i wprowadzenia nowej ustawy wyznaczoną została w owym czasie komisja. Ponieważ dotąd komisja ta nie wypracowała nowej ustawy a obecny okres istnienia tej instytucji jest bardzo ważnym, przeto w końcu t. z. wielkiej rady kasy zjednoczenia wypracowano już projekt koniecznych zmian, mających z jednej strony na uwadze przyszłość interesów kasy a z drugiej ulżenie członkom stowarzyszenia. Celem śpiesznego wprowadzenia wspomnianych zmian jeszcze przed wejściem w życie projektowanej nowej ustawy, wielka rada wystąpiła do dyrektora drogi z urzędu przyzującego w kasie o śpieszne zwołanie nadzwyczajnego posiedzenia zarządu i wielkiej rady dla ostatecznego zażdecydowania i wprowadzenia tych zmian nieodzownie koniecznych.

— Nieporządki na ulicach. Pomocnik p. oberpolicmajstra podpułkownik Własowski, objeżdżając w tych dniach ulice, zauważył iż ulice Królewska, Graniczna, Zabia i Długa grzeszą pod względem zachowania czystości. Za dopuszczenie tych nieporządków na pięciu rewirach nałożono stosowne kary.

— Grzywny. Pewien rzadca domu przy ulicy Karmelickiej, za niezameldowanie 10-ciu osób został skazany na karę wynoszącą rs. 60, właściciel zaś domu przy ulicy Niskiej za także samo przewinienie na rs. 18.

— Zaczynać moją karierę — rzekł śmiejąc się rubasznie.

— Jaktó, więc trzykrotnej uległeś degradacji.

— *Omne trinum perfectum!* Nie chciałem już po raz czwarty doznać podobnego despektu, i postanowiłem opuścić szeregi.

— Dezerterowałeś?! — zawołał Gracchus przestraszony.

— Za kogóż mnie masz! Są przecież inne sposoby uwolnienia się od służby.

— Więc uwolniłeś się legalnie?

— Oczywiście. Zachorowałem niby na piersi, dostałem niby okropnej chrypki, żem zaledwie mógł mówić przeleżawszy się kilka tygodni w hermanzstadzkim szpitalu, otrzymałem nareszcie abszyt pożądanym. I dziś jestem już *cywil*.

Gracchus zamyślił się czegoś.

— Ubolewasz nad moją niepoprawnością, nieprawdą? — ozwał się Katilina wesóło. — Daj pokój temu. Wiesz że jestem sam jeden na świecie, rodzice odumarli mi, kiedym był jeszcze w pieluchach, a po dzień dzisiejszy nie przyznał się do mnie żaden krewny. Samó więc przeznaczenie popełniło mnie niejako na drogę awanturniczych przygód.

Jestto wprawdzie trochę niebezpieczna droga, ale nie dla człowieka, co choćby chciał nie może nie innego zaryzykować, jak tylko to nędzne życie, o które nie dba wcale.

Gracchus nie odpowiedział, i tylko w głębszo jakies zapadł zamyślenie.

(Dalszy ciąg nastąpi.)

— Źródło zarazy. We wszystkich szpitalach istniejącej zwyczaj iż odzież pozostała po zmarłych na choroby zaraźliwe ulega zniszczeniu, po chorych niezaraźliwych zaś bywa poddawana energiczniej dezynfekcji poczem dopiero wystawiona jest na sprzedaż. Handlarze uliczni inaczej jednak pojmują znaczenie zarazy, odzież bowiem nabywana przez nich od najrozmaitszych osób, nieraz dotkniętych niebezpiecznymi chorobami zaraźliwymi, nie podlega zupełnie dezynfekcji i zaraz po nabyciu bywa sprzedawana amatorom taniej chociaż używanej odzieży. O ile nam wiadomo, nad tego rodzaju przekupniami nie ustanowiono dotąd żadnej kontroli.

— Z uniwersytetu. Inspektor uniwersytetu warszawskiego zawiadomił w dniu wczorajszym studentów, iż z rozporządzenia wyższej władzy wzbronione im zostało noszenie lasek, szpicrut i t. p. przedmiotów, nie tylko w obrębie gmachu uniwersytetu, lecz również i na ulicy. Policja otrzymała rozkaz konfiskowania rzeczonych przedmiotów studentom niestosującym się do tego przepisu.

— Szkoła handlowa. Z nadesłanego nam sprawozdania o działalności szkoły handlowej w Warszawie, dowiadujemy się, iż wielce pożyteczna instytucja ta liczyła w pierwszym półroczu r. z. 156 uczniów, w drugim zaś 143-ch. Do klasy przygotowawczej uczęszczało 53-ch, do 1-iej 50-iu i do 2-iej 40-tu uczniów. W liczbie uczniów ostatniego półroczu znajdowało się 95-iu katolików, 38-iu starożytnych i 10-iu ewangelików. Koszta utrzymania szkoły wyniosły ogółem rs. 18,100; na rachunek tejże sumy wpłynęło od uczniów oraz ze zwrotu wydatków na podręczniki rs. 8,982 1/2, dopłata więc stanowiła poważną sumę rs. 9,117 1/2. Prywatną szkołę handlową ukończyło w r. b. 25-ciu jej wychowanków, których nazwiska podaliśmy w właściwym czasie. Szkoła, jak wiadomo, zostaje pod światłym wytrwałym kierunkiem dyrektora Przystańskiego.

— Na posiedzeniu komitetu kas pożyczkowych rzemieślniczych, odbytem w dniu wczorajszym odczytano sprawozdanie z funkcjonowania tych kas w kwartale 2-im r. b. Ze sprawozdania okazuje się, że przez ten trzymiesięczny przeciąg czasu udzielono pożyczek w sumie rs. 12,112 na rozmaite zaś przedmioty zastawione dano rs. 646. Z tego zwrócono rat za rs. 11,359, wykupiono zaś przedmiotów z zastawu za rs. 565. Najwięcej było danych pożyczek na rs. 36, gdyż udzielono ich aż 276, zaś na rs. 12 wydano tylko jedną pożyczkę. Przy rewizji kas znaleziono przedmiotów zastawionych 139 a zakwalifikowano do kupna 44. Największy i najrzetelniejszy obrót w pożyczkach wykazała kasa cyrkulu IV-go, a po niej kasa V-go i VI-go, najleniwszym zaś obrót był w cyrkule VII-tym, a po nim w II-im i III-im. Po-
stanowiono wreszcie dla dobra kasy zająć się z większą niż dotychczas energią rewindykowaniem sum przynależnych. Zaniedbanie pod tym względem najgorsze przynieść może skutki, gdyż zły przykład łatwo znaleźć może naśladowców. Dotychczas większość robotników rzetelnie spłaca długi przez siebie zaciągnięte, spodziewać się należy, iż tak i nadal będzie, drobna zaś cząstka tych, którzy zaniedbując należnych wyplat, narazają na szwank tak użyteczną i z takim wysiłkiem powstałą instytucję, zasługuje na to ażeby ją rygorem prawnym zmusić do należytego uszczerzenia się. Zalegli bowiem nierzetelnością swoją czynią krzywdę innym, którzy przy braku gotówki nie wpływającej na czas nie mogą korzystać z pożyczek.

— Licytacja księgarń. W dniu wczorajszym po długim przeciągu czasu otworzono zamkniętą księgarń s. p. Okońskiego, tym razem dla odbycia licytacji pozostałych księzek. Licytantów zebrała się spora gromadka a w tej liczbie najwięcej drobnych księgarzy antykwaryuszów. Licytowano na początek same drobniejsze rzeczy jak np. broszurki ludowe i powiastki po 100 a nawet 500 egzemplarzy na raz. Broszurki te są rzeczywiście w cenie makulatury, ktoś bowiem za 300 egzemplarzy powiastki obyczajowej „Dwie zakonnice” zapłacił 50 kop. W dniu dzisiejszym mają być poddane licytacji rzeczy cenniejsze a głównie książki naukowe.

— P. Wł. Gubrynowicz, znany zaszczytnie wydawca lwowski, przybył do Warszawy.

— Sesja karna w zjeździe sędziów pokoju m. Warszawy, zapowiedziana na dzień 11-ty listopada r. b., odłożona została na dzień 12-ty t. m.

— Cyrk Cinisellogo gościć będzie w Warszawie tylko do przyszłego tygodnia, poczem wyrusza do Petersburga.

— Smutny wypadek. Na Pradze Karolna O. piorąc bielizną na siebie przez nieuwagę wrzucił garniec z ukropem, wskutek czego poniosła bolesne oparzenia na całym ciele.

— Śmiertelny upadek. W dniu wczorajszym w koszarach straży ogniowej na Nowym Świecie zdarzył się smutny wypadek. Żołnierz Marcin Lesniewski ochotnik, liczący za ledwie lat 20-cia ślizgał się po poręczu i straciwszy równowagę upadł z wysokości drugiego piętra na parter wyłożony ceglana posadzką. Upadek był tak gwałtowny, iż Lesniewski natychmiast postradał życie. Przywołany lekarz stwierdził śmierć. Zmarły był bardzo lubiany przez swych dzielnych kolegów, którzy to nieszczęście serdecznie odczuli. Ciało zabezpieczono do zejścia sądu.

— Za oceanem. W Bombaju zmarł Jan Nepomucen Kudelski. Urodzony w roku 1803-im w Uściługu, po ukończeniu szkół na Żoliborzu, zaciągnął się do szeregów b. wojska polskiego.

W r. 1831-ym przybył do Marsylii, z kąd z jedną z firm kupieckich zawędrował na Wschód, gdzie dostał skromną posesję w jakimś urzędzie pocztowym. Kudelski ożeniony z francuską dziećmi sam uczył po polsku...

Jedną z jego wnucząt, już matka rodziny, przebywa stale w Warszawie. Kudelski pozostawił po sobie skromne mienie i piękną bibliotekę, którą podobno do zbioru Czarotryskich nabyto.

— Kawaler maltański. Prawdopodobnie jeden z ostatnich naszych kawalerów maltańskich rozstał się z tym światem w dniu 16-tym b. m. we wsi Milkuszyce w sandomierskiem.

Był to Wojciech Grzymała Koskowski, starzec, liczący już 94-ry lat wieku, niegdyś żołnierz armji Napoleona Wielkiego.

Koskowski został faktycznym kawalerem maltańskim w czasie swojego pobytu we Włoszech w roku 1827-ym.

Jak wiadomo z historii, zakon joannitów utracił wyspę Malte, od której członkowie zakonu otrzymali nazwę kawalerów maltańskich, w r. 1798-ym, kiedy Napoleon zawojował tę wyspę.

Wówczas to w mistrz Hompešek zdobył swoją godność a w jego miejsce obrany został Paweł I.

Temu wyborowi zawdzięczać należy, iż zakon we wszystkich krajach zniesiony przechował się w Rosji do r. 1810-go.

Głównie jednak siedlisko joannitów po wypędzeniu ich z Malty, było w Catanji (w Syceylii), następnie od r. 1826-go w Ferrarze.

Tutaj to właśnie Wojciech Grzymała Koskowski zapisał się w poczet kawalerów maltańskich i wykonał śluby zakonne, którym do końca swego życia wiernym pozostał.

Po przeniesieniu zakonu z Ferrary do Rzymu, kiedy właściwie nieliczni jego członkowie oprócz tytułu nie posiadali żadnych przywilejów ani też obowiązków, Koskowski powrócił do kraju i od roku 1844-go stale przebywał w Milkuszycach, majątku rodzinnym, który za życia swego darował siostrzeńcowi, panu B., warując sobie dożywnie utrzymanie i pensję, wynoszącą 3,000 złp. rocznie.

Wysoki, poważny starzec na pięć lat przed zgonem zaniewidział i osłabił zupełnie na nogi.

Nosił on w dniu uroczyste dawny strój joannitów, a mianowicie czarny płaszcz z białym osmioramiennym krzyżem na lewej stronie.

W stroju tym kazał się pochować, jak również w testamentie jeszcze przed 8-miu laty sporządzonym, polecił wszystkie swoje oszczędności z pensji, wynoszące około 20,000 złp. przesłać do Rzymu na wspomnienie starych, zubożałych kawalerów maltańskich, jacyby się jeszcze znaleźć mogli.

Z działalności wojskowej s. p. Koskowskiego wiadomem jest tylko, iż brał udział w całej kampanji roku 1812-go.

— Pamiątkowy zegarek. Do jednego z tutejszych zakładów zegarmistrzowskich przyniesiono stojący, malej wartości zegarek, z żądaniem reperacji.

Gdy zegarmistrz oświadczył, iż koszt odnowienia przeniesie o wiele wartość obiektu, klient oświadczył, iż sprządek ten ma dla niego wysoką pamiątkową wartość, gotów więc jest poświęcić znaczny wydatek.

Zegarek ten starożytny ma na sobie datę roku 1752-go i od epoki tej pozostaje w jednej rodzinie. Pięć nazwisk, wyrzniętych wieńcem na ramie tarczy, wskazuje, iż znajdował się w posiadaniu przedstawicieli pięciu generacji.

Do sprządku tego dziwny przywiązany jest przesąd: gdy się zatrzyma bez powodu, ktoś w rodzinie choruje, pęknięcie sprężyny zwiastuje niebezpieczeństwo.

Przed laty kilkoma, gdy czasomierz psuł się bezustannie, przywiązany do domu służący ukrył go... Po kilku miesiącach zegarek w szafie, niewiadomo z jakiego powodu, zaczął iść...

— Ktoś się urodzi w rodzinie — przepowiadała rezydentka — na szczęście nie było na podrodzaju

osoby kwalifikującej się do spełnienia pomienionej wroźby...

Koniec końców zegarek jest w naprawie!

— Amator.

Biblioteka skandaliczna o której donosiliśmy w zeszłym tygodniu znalazła już nabywcę za sumę ryczałtową 8,000 rs.

Szczególnym amatorem tego zbioru jest pewien zamożny obywatel z Wołynia który niezgorszą kolekcję sam poprzednio już zebrał...

Według odnalezionego katalogu okazało się iż biblioteka zawierała 3,685 tomów a mianowicie: 1,650 tomów francuskich, 496 włoskich, 817 niemieckich, 58 angielskich, 315 polskich, 182 rosyjskich, wreszcie 167 greckich i łacińskich.

Nowonabywca dokompletowywa w dalszym ciągu.

Smutno wyznać, iż na zbiór mający rzeczywistą wartość naukową z pewnością nie tak łatwo znalazłby się u nas podobny... amator.

— Niezwykły sport.

W tych dniach wspominaliśmy o pewnym amatorze kąpieli rzecznych, który w b. m. nie zaprzestając jeszcze kąpać się w Wiśle...

Jeszcze dzielniejszą jest pewna pani w okolicy Gorzkowic, również do tej pory używająca codziennej kąpieli w rzece.

Zwolenniczka zimnej wody jest, jak pisze nasz korespondent, „ideałem świeżości i zdrowia”.

— Wierzymy.

— Moda zoologiczna.

Na powyższe miano obecnie panująca moda zasługuje w zupełności.

Dość spojrzeć na kapelusze damskie przyozdobione w olbrzymie okazy ptaków zachowanych w całokowitej postaci, lub też damskie mufki, na powierzchni których umieszczone są... psie łebki, nie naśladowane, lecz najnaturalniejsze!

Czego ta moda jeszcze nie wymyśli?

— Aforyzmy.

... Prawdziwa pobożność jest wstydliwą, tak jak prawdziwa miłość...

... Oko jest oknem duszy, gdy wewnątrz ciepło, a na zewnątrz zimno, pokrywa się wilgocią...

... Człowiek genialny jest jak zagadka: ludzie ją rozumieją zwykle dopiero wtedy, gdy ją śmierć rozwiąże...

— Pogrzebowy gorset.

Rzecz się dzieje w magazynie.

— Zaufaj mocno iż szanowna pani nie nosi załoby. Mamy tu świetny pogrzebowy gorset... Nadaje on figurze kształt zupełnie płaski i wygląd niezwykłego przynębienia i rozpacz...

— Skuteczny środek.

— Mój mężu, zwymyślaj też Michała, ale co się zmieści!

— A cóż on zrobił?...

— Nie, tylko ma dzisiaj trzepać dywany, więc jeżeli go zwymyślasz, będzie zły i wytrzepie doskonale...

— Jubileusz kapłaństwa.

W parafji Przeginia pod Pieskową Skalą, miejscowy proboszcz, ks. Ignacy Kopiński, obchodził niedawno 50-letni jubileusz kapłaństwa. W uroczystości brał udział liczny zastęp parafjan i okoliczne duchowieństwo. Jubilat, urodzony w r. 1808-ym, otrzymał święcenia w roku 1833-im. Kościół przeginiński zawdzięcza mu swoje przyozdobienie i wzorowy porządek.

— Ze wsi. Kopanie ziemniaków prawie w całym kraju ukończono zostało. Teraz więc dopiero nieurodzaj tego ważnego produktu notorycznie jest już stwierdzony. Plon ziemniaków w porównaniu z r. z. mniejszym jest o 30%. W obecnej chwili ziemniaki, stosunkowo do małego zbioru, są dość tanie, a mianowicie na naszych targach od 2.50 do 3.20 rs. korzec. Względna taniość tłumaczy się obfitym dowozem i obawą gnicia ziemniaków, na których ukazywały się plamki złe wróżące o ich przechowaniu przez zimę. Niewątpliwie więc z upływem czasu ziemniaki zdrożeją, a kompetentni rolnicy przewidują, iż z wiosną roku przyszłego mogą dojść do 6-u rs. za korzec.

— Konkurs. W czasie walnego jarmarku w Jędrzejowie odbył się konkurs maszyn i narzędzi rolniczych. Do popisu stanęły rozmaite rodzaje plunieców, młocarnie, szrutowniki i inne maszyny, dostarczone przez nowo-otwarty w Jędrzejowie skład firmy Grabzewskiego. Próby przy licznych udziałach ziemian odbyły się na polach Laskowa.

— Pierwsza lokomotywa na nowym torze drogi żelaznej iwangrodzko-dąbrowskiej ma przybyć do Kiele w dniu 10-tym listopada. Parowozy dochodzą już do Suchedniowa.

